

УДК 37. 03(075. 8)

ББК 88. 4

Збірник наукових праць, підготовлений за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професіонала і професіоналізму: теорія і практика», яка відбулася на базі Міжнародного університетського коледжу (м. Добрич, Болгарія 22. 09. – 29.09. 2014 р.).

У збірнику розглянуто проблеми розвитку професіонала і професіоналізму в сучасних соціально-економічних умовах, особливості розвитку професіоналізму майбутніх соціальних працівників, соціальних педагогів, вчителів, вихователів, психологів, працівників сфери обслуговування, військовослужбовців, працівників пожежної безпеки, юристів, менеджерів туризму, вчителів молодших класів, викладачів ВНЗ, розкрито сучасні стратегії підготовки фахівців вищої освіти в Америці, Болгарії, Великій Британії, Україні; визначено основні засади компетентнісного та акмеологічного підходів до підготовки фахівців у вищій школі; висвітлено питання саморозвитку та самореалізації майбутнього фахівця під час навчання у ВНЗ та соціально-психологічні проблеми його особистісного і професійного зростання; запропоновано шляхи використання інноваційних технологій у професійній освіті фахівців.

Розвиток професіонала і професіоналізму: теорія і практика
: зб. наук. пр. / за заг. ред. С. П. Архипової. – Черкаси : ФОП Гордієнко Є. І., 2014. – 384 с.

Редакційна колегія:

Каменова Д. – професор Міжнародного університетського коледжу (Болгарія).

Архипова С. П. – кандидат педагогічних наук, професор, дійсний член Української Академії Акмеології, завідувач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Україна).

Фруктова Я. С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, член-кореспондент Української Академії Акмеології (Україна).

Майборода Г. Я. – кандидат педагогічних наук, доцент, член-кореспондент Української Академії Акмеології, професор кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Україна).

Тютюнник О. В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Україна).

За зміст публікацій відповідальність несуть автори

*Рекомендовано до друку на загальних зборах
Української Академії Акмеології (протокол №2 від 24 вересня 2014 р.)*

УДК 37. 03(075. 8)

ББК 88. 4

ISBN 978-966-9730-23-7

© Авторські тексти, 2014

ЗМІСТ

Огнев'юк В. О. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА АКМЕ-ПРОФЕСІОГРАМИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ	9
Авшенюк Н. М. ПРІОРИТЕТНЕ ЗНАЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ПРАКТИКИ У РОЗВИТКУ «КУЛЬТУРНОЇ ЧУТТЕВОСТІ» СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	13
Ангелина Калинова, Георги Иванов ОТ БИТ И ТЕХНОЛОГИИ КЪМ ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО	16
Антонов В. М. ІННОВАЦІЙНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ: АКМЕ-ОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ	24
Антонов В. М., Антонова-Рафі Ю. В. ОСВІТНІ АКМЕ-ІС НА ОСНОВІ КІБЕРАКМЕОЛОГІЧНИХ ДИСТАНЦІЙНИХ АВТОМАТИЗОВАНИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ	27
Архипова С. П. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ І СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	30
Atanaska Hristova, Valentina Maeshka MOBILITY AND INTERACTIVITY BY FORMING OF NATURAL SCIENCE COMPETENCIES IN THE PRESCHOOL GROUP	36
Багряна Илиева РОЛЯТА НА СКАУТСКОТО ДВИЖЕНИЕ ЗА РАЗВИТИЕТО НА НЕФОРМАЛНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС.....	40
Батечко Н. Г. ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ СИНЕРГІЇ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ	48
Березан В. І. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА	51
Вайнола Р. Х. СТРАТЕГІЇ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦЯ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ.....	54
Ведмедюк А. Д. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБАЛІТАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	57
Відьменко М. О. ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГА	65
Вяра Гюрова ПОДХОДИ И МОДЕЛИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА УЧИЛИЩНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ	68
Георги Вдовичин НЯКОИ ВЪПРОСИ ЗА ПОДГОТОВКАТА, КВАЛИФИКАЦИЯТА И РЕАЛИЗАЦИЯТА НА КАДРИТЕ В ТУРИЗМА	77
Георги Иванов, Ангелина Калинова ПО ВЪПРОСА ЗА РАЗШИРЯВАНЕТО НА НАУЧНИТЕ ОСНОВИ НА МЕТОДИКАТА НА ТЕХНИЧЕСКОТО И ТЕХНОЛОГИЧНОТО ОБУЧЕНИЕ В НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ	83

Гладкова В. М. АКМЕОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МЕНЕДЖЕРА ВНЗ	90
Головчук С. Ю. ЛІДЕРСТВО СЛУЖІННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	93
Гордєєва Т. Є. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ПРОФЕСІЙНО МОБІЛЬНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	96
Грінченко М. С. ЗНАЧЕННЯ ВІРТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА.....	99
Демиденко Т. М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ІГРОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ	102
Децюк Т. М. ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ	104
Diana Popova NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION FOR DEVELOPING PROFESSIONAL SKILLS AND COMPETENCES.....	107
Димитрина Каменова, Маріяна Тодорова, Силвія Стоянова ЗА НЯКОИ ФАКТОРИ, ПОДДЪРЖАЩИ ДНЕС КОНФЛИКТНОСТ В ОБРАЗОВАНИЕТО	114
Дубасенюк О. А. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОГРАФІЧНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА: АКМЕ-ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ.....	121
Elena Nikolova, Svetlana Vasileva TASKS FOR COMPOSING A BUSINESS PLAN IN TEACHING AGRICULTURAL SCIENCES	131
Зусько Н. О. РОЗВИТОК НАВИЧОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	139
Іщенко С. О. ОВОЛОДІННЯ МАЙБУТНІМИ ОФІЦЕРАМИ ОСНОВАМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ З ПОЗИЦІЇ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ	142
Кирил Стоянов, Добромир Стоянов ЕФЕКТИВНИ ПРАКТИКИ ЗА МИНИМИЗИРАНЕ ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА С ТЕЖКИ МЕТАЛИ	144
Knodel L. V. NEW FACTORS OF INFLUENCE ON WORLD UNIVERSITY EDUCATION	152
Когут С. Я. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ.....	157
Костіна Л. С. МОДЕЛЬ СПІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ВЧИТЕЛІВ (СТЛМ): СУЧАСНИЙ АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ДОСВІД	162
Красен Русев ТРАНСГРАНИЧНА ДЕСТИНАЦІЯ ЗА КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ „ИСТЪР-ПОНТИКА“: ВЪЗМОЖНОСТ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПОКЛОННИЧЕСКИ ТУРИЗЪМ ВАРНА-КИЕВ	164
Кубанов Р. А. ВІД КОНЦЕПЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТИВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ.....	169

заняттях використовуються різні види ігор: діагностичні, терапевтичні, сюжетно-рольові, рухливі, гумористичні, пізнавальні, завдання на увагу, відпрацювання дрібної моторики, право-лівобічне орієнтування.

Висновки. Види і форми ігротерапевтичних занять, що вивчаються на заняттях з курсу «Прикладні методики у соціальній роботі (ігротерапія)» можуть бути застосовані майбутніми соціальними педагогами у роботі з різними категоріями дітей, вуличній соціальній роботі, організації дозвілля у клубах за місцем проживання.

Література

1. Игра : мыслители прошлого и настоящего о ее природе и педагогическом потенциале : хрестоматия / авт.-сост. Е. А. Репринцева. – М. : Изд-во Московского психолого-социального института ; Воронеж : МОДЭК, 2006. – 600 с.
2. Козн Л. Игры, которые воспитывают / Л. Козн ; пер. с англ. Л. А. Бабук. – Минск : Попурри, 2009. – 480 с.
3. Панфилова М. А. Игротерапия общения : тесты и коррекционные игры : практическое пособие для психологов, педагогов и родителей. – М. : ГНОМид, 2001. – 160 с.
4. Репринцева Е. А. Трансформация аксиологических оснований игры в современной молодежной культуре / Е. А. Репринцева // Психолого-педагогический поиск, 2010. – № 3(15). – С. 16 – 29.
5. Репринцева Г. И. Игра – ключ к душе ребенка. Гармонизация отношений ребенка с окружающим миром : методическое пособие / Г. И. Репринцева. – М. : ФОРУМ, 2008. – 240с.

Децюк Т. М.
м. Чернігів, Україна

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Summary. an author examines the features of organization of activity of organs of student self-government as to component part of the system of extracurricular work in the conditions of higher educational establishment, with the purpose of forming of professional competence of social workers.

Keywords: student self-government, advice of students, professional becoming.

Аннотация: автор рассматривает особенности организации деятельности органов студенческого самоуправления как составной части системы внеаудиторной работы в условиях высшего учебного заведения, с целью формирования профессиональной компетентности социальных работников.

Ключевые слова: студенческое самоуправление, совет студентов, профессиональное становление.

Актуальність проблеми. Професійне становлення майбутнього фахівця соціальної сфери відбувається здебільшого під час навчання у вищому навчальному закладі. Скорочення аудиторних занять і збільшення часу на самостійне засвоєння матеріалу, призводить до пошуку нових альтернативних методів роботи зі студентами, які сприяють формуванню професійної компетентності майбутніх спеціалістів. Такою альтернативою є система позааудиторної роботи зі студентами. Організація діяльності органів студентського самоврядування є однією із складових частин даної системи. Саме тому дана тема є актуальною.

Проблему особливостей організації органів студентського самоврядування розкрили у своїх наукових доробках українські вчені Т. Осипова, О. Лук'яненко. Діяльності студентського самоврядування в умовах Болонської системи освіти, присвячені праці В. Андрущенко, Б. Климента, І. Мороза, Е. Сокола, та ін. Проте вплив органів студентського самоврядування на формування професійної компетентності соціальних працівників потребує дослідження і наукового обґрунтування.

Перш ніж розглядати діяльність органів студентського самоврядування як умову формування професіоналізму майбутніх фахівців, визначимось з поняттям «студентське самоврядування». Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. у вищих навчальних закладах та їх структурних підрозділах діє студентське самоврядування, яке є невід'ємною частиною громадського самоврядування відповідних навчальних закладів. Студентське самоврядування – це право і можливість студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні вищим навчальним закладом. У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством, статутом вищого навчального закладу та положенням про студентське самоврядування вищого навчального закладу [1].

Студентське самоврядування вищого закладу освіти здійснюється на рівні академічної групи, відділення, факультету, гуртожитку, вищого закладу освіти. Залежно від контингенту, типу та специфіки навчального закладу студентське самоврядування може здійснюватися на рівні курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу [2, с. 246]. Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми (парламент, сенат, старостат, студентський ректорат, студентські деканати, студентські ради тощо) [1]. Вищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція), на яких затверджується «Положення про студентське самоврядування», обирається виконавчий орган, визначається його структура і термін повноважень, заслуховується звіт [2, с. 246].

Органи самоврядування активізують студентів для діяльності після навчання. Завдяки їх роботі студенти мають змогу приймати участь у різного роду культурно-масових заходах, конкурсних програмах, інтелектуальних клубах, можуть встановлювати контакти із студентами інших навчальних закладів. Крім того правильно організована діяльність органів самоврядування дає можливість студентам спробувати себе в якості керівника, лідера, наставника, члена команди, організатора акцій, культурно-масових заходів. Усі ці ролі в майбутньому фахівець зможе використати в професійній діяльності соціального працівника.

Як зазначає український науковець Т. Осипова, значущість органів студентського самоврядування полягає в тому, що воно:

- сприяє соціалізації особистості, допомагає студентам відчувати складність соціальних відносин, формувати соціальну позицію, виявляти свої можливості в реалізації лідерських функцій;
- забезпечує виховання якостей, які необхідні для подолання складностей соціального життя;
- розвиває організаторські здібності студентів, збільшуючи кількість умілих організаторів конкретних справ;
- формує почуття відповідальності;
- виховує самостійність як рису людини, її ініціативність;
- розвиває відносини взаємної відповідальності;
- сприяє самоактивізації, самоконтролю [2, с. 250].

На нашу думку, для підвищення формуючого впливу на особистість майбутніх фахів соціальної роботи, необхідно сприяти створенню Ради студентів спеціальності «соціальна робота». Дана рада має діяти не лише відповідно зазначених вище нормативно-правових актів, а й відповідно етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України [3], кодексу честі студентів університету (якщо не має такого, мають виступити з ініціативою його створення).

У своїй діяльності Рада студентів спеціальності «соціальна робота» має керуватися наступними принципами, що відповідають принципам діяльності фахівців соціальної сфери:

1. Повага до гідності кожної людини. Відстоюючи інтереси студентів, представники ради мають пам'ятати, що незалежно від віку, національності, кольору шкіри, політичних та релігійних поглядів, всі студенти є рівними і потребують їх допомоги.

2. Пріоритетність інтересів студентів. Діяльність в органах студентського самоврядування має бути не лише для задоволення власних амбіцій, духовних потреб, матеріального заохочення, а перш за все бажанням допомогти іншим (захищати права та інтереси всіх, хто навчається на даному факультеті, організовувати заходи змістовного дозвілля з елементами соціальної анімації, проводити заходи з адаптації

студентів молодших курсів до нової професії, проживання в гуртожитку та навчання у ВНЗ загалом).

3. Толерантність. Працюючи в команді кожен має з повагою відноситись до думки і позиції свого колеги. Так само з повагою необхідно відноситись до думки і позиції тих, чий інтереси представляєш.

4. Довіра та взаємодія у вирішенні проблемних питань. Працюючи в студентському об'єднанні, кожен має чітко знати свою роль, обов'язки та повноваження. Але при цьому всі питання мають вирішуватися колегіально, враховуючи думку кожного.

5. Доступність. Так як Рада представляє інтереси студентів, то кожен студент має право знати про основні напрями діяльності, проекти, завдання, які реалізуються, а також вносити до них свої пропозиції.

6. Дотримання норм професійної етики соціального працівника.

Висновки. Таким чином, участь у діяльності органів студентського самоврядування – це практична можливість приміряти на себе деякі професійні ролі фахівця соціальної роботи, розвинути в собі лідерські якості, отримати досвід роботи в команді, навчитися прислухатися до думки інших та приймати колективні рішення, що є ознаками професіоналізму.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01 липня 2014 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Осипова Т. Ю. Виховна робота зі студентською молоддю : навч. посіб. / Т. Ю. Осипова, І. О. Бартенєва, О. О. Біла / [за заг. ред. Т. Ю. Осипової]. – О. : Фенікс, 2006. – 228 с.

3. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України : затверджений Наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту №1965 від 09 вересня 2005 року [Електронний ресурс] // Закони України : інформаційно-правовий портал. – Режим доступу : <http://www.uazakon.com/document/fpart39/idx39460.htm>

Diana Popova
Burgas, Bulgaria

NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION FOR DEVELOPING PROFESSIONAL SKILLS AND COMPETENCES

Summary. In the 21st century lifetime employment is rather an exception than a rule. Change of jobs or career paths usually happens when people have limited time or resources to devote to formal education. Non-formal and informal education is much more economical and effective for the development of professional skills and competences and is a way to cultivate lifelong learning. The paper provides definitions